

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Bałtowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę Bałtów, w której zamieszkuje 3 536 mieszkańców.

Wójtem Gminy jest Pan Hubert Żądło.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie został powołany na mocy Uchwały Nr X/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Bałtowie z dnia 04 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie”.

Ośrodek posiada własny REGON 291030627 i NIP 661-19-77-276.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie jest Pani Aneta Czerwona.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/224/2017 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 14 lipca 2017 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XLIX/299/2018 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 26 czerwca 2018 roku – dodano zadania wynikające z realizacji rządowego programu „Dobry start”;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 55/2017 Wójta Gminy Bałtów z dnia 27 kwietnia 2017 roku w sprawie przyjęcia „Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bałtowie”;
- 3) Uchwałą Nr XXIX/185/2012 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- 4) Uchwałą Nr III/17/2018 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 7 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na

zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;

- 5) Uchwałę Nr III/18/2018 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 7 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023;
- 6) Uchwałę Nr V/27/2019 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych;
- 7) Uchwałę Nr XV/92/2015 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 27 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bałtów na lata 2016 - 2026;
- 8) Pełnomocnictwo Wójta Gminy Bałtów znak: W/0113/28/09 z dnia 09 lipca 2009 roku dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
- 9) Upoważnienie Wójta Gminy Bałtów znak: W.0052.11.2017 z dnia 27 lutego 2017 roku dla pracownika socjalnego do wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy podczas nieobecności w pracy Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 803/2019 z dnia 16 października 2019 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Panią Janinę Mikołajczyk - Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach;

2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 802/2019 z dnia 16 października 2019 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Panią Janinę Mikołajczyk - Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach;
3. Barbara Nowak - kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 804/2019 z dnia 16 października 2019 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Panią Janinę Mikołajczyk - Zastępcę Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Urzędu Gminy w Bałtowie* pod poz. Nr 70.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17 i 21 października 2019 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Bałtowie, Bałtów 32, 27 – 423 Bałtów, tel. (41) 264-11-15.

Przebieg

Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej opisano w protokole oględzin, który stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze. W trzech pokojach pracuje po jednym pracowniku, a w czwartym – 3 pracowników - pracownik socjalny oraz pracownicy zajmujący się świadczeniami rodzinnymi, funduszem alimentacyjnym oraz świadczeniem wychowawczym, co znacznie obniża komfort pracy zarówno pracowników socjalnych i zajmujących się innymi zadaniami, ale także klientów, którzy muszą dłużej czekać, aby przedstawić swoje problemy w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w Kasie Banku Spółdzielczego w Ostrowcu Św., Punkcie Obsługi Kasowej w Bałtowie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

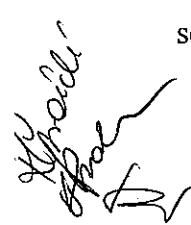
Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Bałtowie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełny etat 5 pracowników, tj. kierownik i 4 pracowników socjalnych, w tym 3 pracowników wykonujących pracę socjalną w środowisku.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 3 536/3 = 1 179 osób.

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 179 mieszkańców, a w jednostce zatrudnionych jest nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. 1507 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2019, do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **43 osób**, w tym 29 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy za III kwartały 2019 roku wyniósł **165 373 zł**. W roku 2019 Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za **43 osoby**.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS.8210.Rs.9.2019; GOPS.8210.Rs.12.22019; GOPS.8210.Rs.29.2019;
GOPS.Rs.11.2019; GOPS.8210.Rs.22.2019; GOPS.8210.Rs.15.2019;
GOPS.8210.Rs.30.2019; GOPS.8210.43.2019; GOPS.8210.Rs.45.2019;
GOPS.8210.Rs.25.2019; GOPS.8210.Rs.7.2019.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami i datami ich wydania. W podstawie prawnej decyzji wpisywano także upoważnienie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

*Przebieg
szlak*

publicznych, natomiast w postanowieniu decyzji wpisano informację o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w decyzji wymienionej wyżej ustawy i umieszczanie w niej zapisu o składce. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz informowano stronę o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym na okres realizacji zasiłku stałego.

W pouczeniu decyzji informowano osoby zainteresowane o sposobie i terminach wypłat zasiłków, co zdaniem zespołu kontrolnego powinno być umieszczona w postanowieniu decyzji.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki stałe prawidłowo nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS wynika, że Ośrodek w 2019 roku do dnia kontroli pomocą okresową objął **16 rodzin**, głównie z powodu bezrobocia.

Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8211.Ro.25.2019;	GOPS.8211.Ro.1.2019;	GOPS.8211.Ro.22.2019;
GOPS.8211.Ro.7.2019;	GOPS.8211.Ro.20.2019;	GOPS.8211.Ro.19.2019;
GOPS.8211.Ro.5.2019;	GOPS.8211.Ro.11.2019;	GOPS.8211.Ro.17.2019;
GOPS.8211.Ro.4.2019.		

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

Zespół inspektorów odnotował, że sprawdzonym decyzjom, których termin realizacji odbywał się przed ich uprawomocnieniem nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, | w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona oraz o powodzie jej przyznania. W pouczeniu decyzji informowano klienta o sposobie i terminach wypłaty zasiłków, co zdaniem zespołu kontrolnego powinno być umieszczona w sentencji decyzji.

Ze skontrolowanych akt wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. zaświadczenia o aktualnych dochodach z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, a także o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, w roku 2019 do dnia kontroli pomocą w formie gorącego posiłku objętych zostało **55 osób** oraz **77 rodzin** otrzymało świadczenia pieniężne w formie zasiłku celowego.

Dożywianie na terenie Gminy Bałtów prowadzone było w następujących szkołach:

1. Szkoła Podstawowa w Bałtowie

- od 01.01.2019 roku do 19.06.2019 roku dożywianych było 23 dzieci. Dzieci otrzymywały bułkę lub kanapkę, a koszt posiłku wynosił 3,70 zł;
- od 02.09.2019 roku dożywianych jest 36 dzieci – jest to gorący posiłek, którego koszt wynosi 6 zł.

2. Szkoła Podstawowa w Okole

- od 01.01.2019 roku do 19.06.2019 roku dożywianych było 5 dzieci. Dzieci otrzymywały bułkę lub kanapkę, a koszt posiłku wynosił 3,70 zł;
- od 05.09.2019 roku dożywianych było 3 dzieci, a od 09.09.19 roku - 9 dzieci – jest to gorący posiłek, którego koszt wynosi 6 zł.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie w 2019 roku do dnia kontroli opłacał posiłki dla 11 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Gminy Bałtów. Koszt posiłku wynosił od 4,50 zł do 5,50 zł.

Dożywianiem objęta jest także 1 osoba dorosła.

Pozytywnym jest fakt, że od września 2019 roku w placówkach oświatowych na terenie Gminy Bałtów dzieci otrzymują gorący posiłek (wcześniej bułka, kanapka), co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej ***pomocy w formie zasiłków celowych***, w ramach realizacji wieloletniego programu „*Posiłek w szkole i w domu*”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8212.Rcd.32.2019; GOPS.8212.Rcd.47.2019; GOPS.8212.Rcd.95.2019;
GOPS.8212.Rcd.140.2019; GOPS.8212.Rcd.62.2019; GOPS.8212.Rcd.133.2019;
GOPS.8212.Rcd.145.2019; GOPS.8212.Rcd.33.2019; GOPS.8212.Rcd.117.2019;
GOPS.8212.Rcd.57.2019; GOPS.8212.Rcd.18.2019 oraz losowo wybrane akta
świadczeniobiorców dotyczące przyznanej ***pomocy w formie posiłku***, na podstawie których
wydano decyzje administracyjne o numerach: GOPS.8223.Rd.40.2019 oraz zmiana decyzji
w części dot. rodzaju posiłku GOPS.8223.Rd.40a.2019; GOPS.8223.Rd.26.2019;
GOPS.8223.Rd.42.2019 oraz zmiana decyzji w części dot. rodzaju posiłku
GOPS.8223.Rd.42a.2019; GOPS.8223.Rd.47.2019; GOPS.8223.Rd.55.2019;

GOPS.8223.Rd.65.2019; GOPS.8223.Rd.13.2019; GOPS.8223.Rd.62.2019;
GOPS.8223.Rd.64.2019; GOPS.8223.Rd.59.2019; GOPS.8223.Rd.22.2019.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami wydania aktów. W podstawie prawnej decyzji zamieszczono także upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek lub zasiłek celowy na zakup żywności, u klientów, których dochód przekraczał kryterium dochodowe przytaczano również Uchwałę Rady Gminy w sprawie dożywiania, w decyzjach widniała również Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, w związku z którą realizowany jest Program.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przywoływano prawidłowo art. 48 oraz 48 b ustawy o pomocy społecznej, stanowiący o posiłku, a w decyzjach na zasiłki celowe art. 39 wymienionej ustawy.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji niezasadnie przywoływano art. 18 ustawy o pomocy społecznej, z uwagi na fakt, że dożywianie nie jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, a własnym o charakterze obowiązkowym.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, dzienny koszt posiłku, liczbę dni w tygodniu, w które przyznano posiłek oraz kto jest jego realizatorem. Posiłki przyznawano na okres od września do grudnia oraz od stycznia do czerwca.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwoty zasiłków oraz czas, na jaki świadczenia przyznano. W decyzjach tych brak było zapisu, że jest to zasiłek celowy, w postanowieniu decyzji widniał jedynie zapis, że jest to świadczenie pieniężne, a data i miejsce wypłaty świadczenia wpisywano jak w innych formach pomocy – w pouczeniu.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom, których termin realizacji odbywał się przed ich uprawomocnieniem nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności,

Przebieg
13.06
[signature]

[signature]

w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Bałtowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie, w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłki celowe które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2019 do dnia kontroli udzieliła **27 rodzinom** zasiłków celowych w ramach zadań własnych gminy oraz dla **9 rodzin** specjalnych celowych.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

zasiłki celowe:

GOPS.8212.Rc.24.2019; GOPS.8212.Rc.12.2019; GOPS.8212.Rc.37.2019;
GOPS.8212.Rc.23.2019; GOPS.8212.Rc.33.2019; GOPS.8212.Rc.35.2019;
GOPS.8212.Rc.21.2019; GOPS.8212.Rc.19.2019; GOPS.8212.Rc.2.2019.

Specjalne zasiłki celowe:

GOPS.8212.Rcs.8.2019; GOPS.8212.Rcs.2.2019; GOPS.8212.Rcs.16.2019;
GOPS.8212.Rcs.12.2019; GOPS.8212.Rcs.4.2019; GOPS.8212.Rcs.11.2019;
GOPS.8212.Rcs.21.2019; GOPS.8212.Rcs.19.2019; GOPS.8212.Rcs.18.2019.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. zaświadczenia o aktualnych dochodach, odcinki rent lub emerytur, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały

Amo

w podstawie prawnej z datami wydania oraz aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej decyzji przywołano również upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wymienionej ustawy.

Pomoc przyznano prawidłowo - od miesiąca złożenia wniosku - zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe odnotowano wysokość przyznanego świadczenia oraz cel na jaki przyznano pomoc. W pouczeniu decyzji informowano klienta o sposobie i terminach wypłat zasiłków, co zdaniem zespołu kontrolnego powinno być umieszczone w postanowieniu decyzji.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, realizowanym przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bałtowie realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr XXIX/185/2012 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 21 grudnia 2012 roku określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania.

W 2019 roku do dnia kontroli usługi świadczone są w 6 środowiskach przez opiekunki środowiskowe.

Sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

GOPS.8225.Ruo.3.2019;

GOPS.8225.Ruo.2.2019;

GOPS.8225.Ruo.7.2019;

GOPS.8225.Ruo.5.2019;

GOPS.8225.Ruo.4.2019;

GOPS.8225.Ruo.6.2019;

GOPS.8225.Ruo.18.2019.

Przebieg
Chlwo
R

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej przeanalizowanych decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe artykuły z ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej - wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z datą wydania oraz aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej przywołano także Uchwałę Rady Gminy w Bałtowie Nr XXIX/185/2012 z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie usług opiekuńczych oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W postanowieniu wszystkich sprawdzonych decyzji informowano stronę o okresie na jaki przyznano usługi, o ilości dni i godzin przyznanej pomocy, koszcie 1 godziny usług, procencie i koszcie odpłatności, miejscu i terminie płatności. W części decyzji odnotowano jednak brak zakresu usług oraz konkretnych dni, w które usługi będą świadczone.

Decyzjom, realizowanym przed terminem ich uprawomocnienia nadawano rygor natychmiastowej, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, dotyczącego zrzeczenia się prawa do odwołania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2019 w domach pomocy społecznej przebywało **6 mieszkańców** Gminy Bałtów.

Amo

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu problemów klientów, trudnych sytuacji życiowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy w wypełnianiu dokumentów, ustalaniu wizyt lekarskich, pomocy w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, współpracy m. in.: z Urzędem Gminy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia czy sądami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli tylko **3 kontrakty socjalne**.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Bałtowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznawano celowo i zasadnie.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze. W trzech pokojach pracuje po jednym pracowniku, a w czwartym – 3 pracowników - pracownik socjalny oraz pracownicy zajmujący się świadczeniami rodzinnymi, funduszem alimentacyjnym oraz świadczeniem wychowawczym, co znacznie obniża komfort pracy zarówno pracowników socjalnych i zajmujących się innymi zadaniami, ale także klientów, którzy muszą dłużej oczekiwać, aby przedstawić swoje problemy w warunkach chroniących ich prywatność.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust.

1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na swoich stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 179 mieszkańców, a w jednostce zatrudnionych jest nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia klientów, faktury za zakupione lekarstwa.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Nadmienić należy, że w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe przywołano ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, natomiast w postanowieniu tych decyzji wpisano informację o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w decyzji wymienionej wyżej ustawy i umieszczanie w niej zapisu o składce. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu dożywiania przywoływano prawidłowo art. 48 oraz 48 b ustawy o pomocy społecznej, stanowiący o posiłku, a w decyzjach na zasiłki celowe art. 39 wymienionej ustawy.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji, wydanych na posiłki i zasiłki celowe w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” niezasadnie przywoływano art. 18 ustawy o pomocy społecznej, z uwagi na fakt, że dożywianie nie jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, a własnym o charakterze obowiązkowym.

Pracownik socjalny

W decyzjach na zasiłki celowe z Programu dożywiania brak było zapisu, że jest to zasiłek celowy, w postanowieniu decyzji widniał jedynie zapis, że jest to świadczenie pieniężne.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wymienionej ustawy.

W części skontrolowanych decyzji, wydanych na usługi opiekuńcze odnotowano brak zakresu usług oraz konkretnych dni, w które usługi będą świadczone.

Ponadto zdaniem zespołu kontrolnego informacja o sposobie i terminach wypłat zasiłków powinna znajdować się w postanowieniu decyzji, a nie w ich pouczeniu.

Sprawdzonym decyzjom, realizowanym przed terminem ich uprawomocnienia nadawano rygor natychmiastowej, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że GOPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej - do dnia kontroli zawarto tylko 3 kontrakty.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi

*Przebieg
kontrol
2011*

jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Nowak
3. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Z up. WOJTA
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Bałtowie

mgr Aneta Czerwonka

10. 12. 2019 r.

Kielce, dnia 3 grudnia 2019 r.

Data i podpis

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Zdzisław Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

W Bałtowie
POMOCY SPOŁECZNEJ
GMINNY OŚRODEK

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
w Bałtowie

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
ul. IX Wieków Kielc 3. 25-516 Kielce